

Exekuce, odebrání věci

Vydání věci třetí osobou oprávněnému je závislé na povaze právního vztahu mezi povinným a třetí osobou.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 755/2012, ze dne 31.7.2013)

Nejvyšší soud rozhodl v exekuční věci oprávněného Ing. R. P., zastoupeného Mgr. R.V., advokátem se sídlem v P., proti povinné N., a. s., se sídlem v P., zastoupené opatrovníkem JUDr. L. Z. ml., Ph.D., advokátem se sídlem v P., pro nepeněžitě plnění, vedené u Okresního soudu Plzeň-město pod sp. zn. 74 Nc 1260/2009, o dovolání oprávněného proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 14. října 2011, č. j. 11 Co 494/2011-290, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Okresní soud Plzeň-město usnesením ze dne 25. srpna 2011, č. j. 74 Nc 1260/2009-274, zastavil exekuci nařízenou usnesením téhož soudu ze dne 11. dubna 2009, č. j. 74 Nc 1260/2009-13, v části, v níž je dle exekučního příkazu vydaného exekutorem JUDr. Janem Grosamem, Exekutorský úřad Praha 6, dne 28. června 2011, č. j. 025 EX 3871/09-41, vedena příkázáním pohledávky, spočívající v nároku povinné na vydání 36 kusů listinných akcií N. a. s. ve jmenovité hodnotě 10 000,- Kč, vedených pod čísly 000101-000136 a 40 kusů listinných akcií N. a. s. ve jmenovité hodnotě 1 000,- Kč a vedených pod čísly 000001-000040 (dále také jen „akcie“), které má povinná u Městského soudu v Praze. Tímtež exekučním příkazem zároveň bylo Městskému soudu v Praze zakázáno, aby postižené pohledávky vydal povinné či s nimi jinak nakládal, a dále uloženo, aby po právní moci usnesení o nařízení exekuce pohledávky akcie vydala oprávněnému (exekuční příkaz je založen na č. l. 394). Soud uvedl, že akcie povinné společnosti, jejichž vydání oprávněnému bylo povinné uloženo exekučním titulem (rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 50 Cm 243/2002-121 ze dne 19. června 2003), existují v současné době ve znehodnocené podobě a jsou uloženy u Městského soudu v Praze, kterému je předalo jako důkazní prostředek sdružení C. na základě usnesení Městského soudu ze dne 31. ledna 2007, č. j. 30 Cm 60/2004-163, přičemž i toto sdružení se považuje shodně jako oprávněný za vlastníka těchto akcií. Jestliže se v souzené věci oprávněný domáhá splnění povinnosti vydat movité věci - akcie, lze exekuci provést jen postupem podle § 346 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „o. s. ř.“), ve spojení s § 73 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. V případě, že má u sebe movitou věc třetí osoba, je třeba postupovat podle zmíněného ustanovení o. s. ř., následně podle § 312 až 314b o. s. ř., a jestliže třetí osoba věc nevydá, může se oprávněný bránit žalobou podle § 315 odst. 1 o. s. ř. Jsou-li akcie uloženy u městského soudu jako důkazní prostředek, nelze tento soud zavázat k jejich vydání.

Krajský soud v Plzni napadeným rozhodnutím usnesení soudu prvního stupně potvrdil (výrok I), odvolání soudního exekutora JUDr. Jana Grosama odmítl (výrok II) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok III). Ztotožnil se se závěrem soudu prvního stupně, že je dán důvod pro zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., že Městský soud v Praze nelze považovat za jiný subjekt, který by měl být podle § 346 o. s. ř. vyzván k vydání akcií. Uvedl dále, že soudy v rámci své pravomoci vykonávají i tzv. jinou činnost, která je zakotvena v § 352 odst. 1 o. s. ř., podle něhož soud přijímá do úschovy peníze, listiny a jiné movité věci v souvislosti s

trestním nebo jiným soudním řízením. Jiná činnost soudu je pak rozvedena v § 105 odst. 1 písm. b) vyhl. č. [37/1992](#) Sb. Tohoto prostředku ochrany, např. ve vztahu k důkazu, může využít kterýkoliv účastník řízení, a to i před zahájením řízení samotného. Dále občanský soudní řád obsahuje možnost uložit do úschovy peníze, cenné papíry a jiné movité věci hodící se k úschově za účelem splnění závazku v § 185a odst. 1. Z povahy citované právní úpravy a zákonem stanovené pravomoci soudu umožnit účastníkům řízení úschovu věci podle odvolacího soudu jednoznačně vyplývá, že soud s ohledem na toto speciální oprávnění nemůže být subjektem, který by „měl věc u sebe“ a byl jí povinen vydat.

Oprávněný v dovolání uvedl, že akcie byly ve smyslu § 78 o. s. ř. zajištěny k důkazu na jeho návrh. Řízení u Městského soudu v Praze vedené pod sp. zn. 30 Cm 60/2004 bylo skončeno poté, co žalobce C. občanské sdružení vzal žalobu zpět; řízení bylo zastaveno usnesením ze dne 4. května 2007, č. j. 30 Cm 60/2004-182. Proto akcie jako listinný důkaz v daném řízení již nejsou zapotřebí. Oprávněný odvolacímu soudu vytýká jeho zmatečnou argumentaci, jestliže dovozuje, že Městský soud v Praze ve věci postupoval podle § 352 odst. 1 o. s. ř., přičemž ve smyslu § 185a a násl. o. s. ř. je řízení o úschovách řízením zahajovaným výlučně na návrh složitele. Postup soudu podle § 78 o. s. ř. v rámci zajištění důkazu je procesním opatřením soudu, jehož smyslem je zajištění důkazu před zahájením řízení o věci samé, v žádném případě jej nelze slučovat s řízením o úschovách. Z těchto důvodů považuje oprávněný právní hodnocení odvolacím soudem za nesprávné. Za nepodstatnou pak považuje argumentaci soudu o možném provádění důkazů v možných budoucích řízeních. Navrhl, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud projednal dovolání a rozhodl o něm podle občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. července 2009 do 31. prosince 2012 (srov. část první, čl. II Přejícná ustanovení, bod 12 zákona č. [7/2009](#) Sb. a čl. II, Přejícná ustanovení, bod 7 zákona č. [404/2012](#) Sb.).

Dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. (toto ustanovení bylo sice zrušeno nálezem Ústavního soudu ČR ze dne 28. února 2012, sp. zn. Pl. ÚS 29/11, avšak podle závěru uvedeného v nálezu téhož soudu ze dne 6. března 2012, sp. zn. IV. ÚS 1572/11, zůstává pro posouzení přípustnosti dovolání podaných do 31. prosince 2012 i nadále použitelné) a § 238a odst. 1 písm. c), odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 130 odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a o exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění účinném od 1. listopadu 2009 (dále jen „exekuční řád“), přípustné, neboť rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní právní význam daný tím, že dovolací soud se dosud nezabýval otázkou, zda za osobu, proti níž lze vést exekuci za přiměřeného použití ustanovení o výkonu rozhodnutí přikázáním pohledávky (§ 346 o. s. ř.) lze považovat i soud, jemuž byla věc (cenný papír) předložena osobou odlišnou od povinného ve smyslu § 78 o. s. ř. za účelem zajištění důkazu v jiném řízení.

Je-li dovolání přípustné, je dovolací soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.) i k vadám podle ustanovení § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a), b), odst. 3 o. s. ř. (tzv. zmatečnosti), jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny; tyto vady namítány nejsou a ze spisu ani nevyplývají.

Podle § 73 exekučního řádu ve znění účinném do 31. prosince 2012, nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na provádění exekuce ukládající jinou povinnost než zaplacení peněžité částky přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu upravující výkon rozhodnutí k uspokojení nepeněžitých plnění.

Podle § 345 odst. 1 o. s. ř., ukládá-li rozhodnutí, jehož výkon se navrhuje, aby povinný vydal nebo dodal oprávněnému věc, postará se soud o výkon rozhodnutí tím, že dá odebrat věc se vším, co k ní patří, povinnému a odevzdá ji oprávněnému.

Podle § 346 o. s. ř., má-li věc, kterou je třeba povinnému odebrat, u sebe někdo jiný, vyzve jej soud,

aby ji oprávněnému vydal. Nebude-li věc vydána dobrovolně, použije se na návrh oprávněného přiměřeně ustanovení o výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky.

Podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže výkon rozhodnutí je nepřijatelný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.

V souzené věci byla nařízena usnesením Okresního soudu Plzeň-město exekuce pro splnění povinnosti povinné N., a. s. vydat oprávněnému akcie. Soudní exekutor vydal exekuční příkaz k provedení exekuce odebráním akcií dne 9. dubna 2009, č. j. 025 Ex 3871/09-4 (č. l. 476). Povinná u sebe akcie nemá. V řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 30 Cm 60/2004, v němž žalobce C. občanské sdružení podal žalobu proti žalovaným 1. JUDr. L. Z., 2. N., a. s., 3. JUDr. L. V. a 4. Ing. R. P. o vydání akcií, městský soud usnesením ze dne 31. 1. 2007, č. j. 30 Cm 60/2004-163 (ve spise založeném na č. l. 42), rozhodl, že se vzájemný návrh žalovaného č. 4 proti žalobci na vydání akcií vylučuje k samostatnému řízení. Dále rozhodl, že se žalobci ukládá, aby ve lhůtě tří dnů od doručení rozhodnutí akcie předložil Městskému soudu v Praze. V odůvodnění rozhodnutí městský soud uvedl, že návrh 4. žalovaného vyloučil k samostatnému řízení proto, že žalobce vzal v této věci žalobu zpět. Současně uvedl, že z činnosti soudu je známo, že zde probíhá řízení sp. zn. 50 Cm 243/2002, v němž bylo rozhodnuto o povinnosti 1., 2. a 3. žalovaného vydat akcie 4. žalovanému, a že řízení není dosud pravomocně skončeno z důvodu podání odvolání proti rozhodnutí. Z dopisu žalobce ze dne 26. ledna 2007 vyplývá, že po vydání rozhodnutí sp. zn. 50 Cm 243/2002 nebyly akcie vydány žalovanému č. 4, nýbrž žalobci, proti kterému nyní žalovaný č. 4 uplatňuje svůj vzájemný návrh. Protože nelze vyloučit, že v průběhu řízení o vzájemném návrhu žalovaného č. 4 může žalobce akcie předat jiné osobě, vyhověl soud návrhu žalovaného č. 4 o zajištění důkazu podle § 78 o. s. ř. a uložil žalobci akcie soudu předložit.

Soudní exekutor vyzval Městský soud v Praze, aby akcie vydal. Po odmítnutí tohoto požadavku k návrhu oprávněného (č. l. 253) soudní exekutor vydal exekuční příkaz ze dne 28. června 2011, č. j. 025 Ex 3871/09-41, kterým ohledně vydání akcií a úhrady nákladů exekuce a nákladů oprávněného rozhodl o provedení exekuce příkázáním pohledávky ve smyslu § 312 a násl. o. s. ř., spočívající v nároku povinného na vydání akcií, jež má povinná u dlužníka - Městského soudu v Praze, pracoviště Slezská (č. l. 394).

Zákonná úprava výkonu rozhodnutí odebráním věci umožňuje odebrat věc i třetí osobě, vydá-li ji dobrovolně. Jinak lze k návrhu oprávněného vést výkon rozhodnutí podle § 312 a násl. o. s. ř. Jestliže ani poté nebude osoba, která má věc u sebe, ochotna ji vydat, může se oprávněný vůči ní domáhat samostatnou žalobou jejího vydání. Přiměřené použití ustanovení o výkonu rozhodnutí příkázáním jiné peněžité pohledávky především znamená přiměřené použití § 312 a násl. o. s. ř. Soud tedy usnesením povinnému zakáže, aby s věcí nakládal, a třetí osobě, aby věc vydala povinnému. Další výkon se provede tak, že třetí osoba vydá věc oprávněnému v závislosti na povaze právního vztahu mezi povinným a třetí osobou (srov. JUDr. Vladimír Kurka, JUDr. Ljubomír Drápal, Výkon rozhodnutí v soudním řízení, Linde Praha a.s., Praha - Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, Praha 2004, s. 705).

Ustanovení § 78 o. s. ř. upravuje možnost zajistit důkaz, je-li obava, že jej nebude možno provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi. Zajištění důkazu se provede způsobem předepsaným pro důkaz, o který jde. Od zajištění důkazu je třeba odlišovat zajištění předmětu důkazního prostředku, které se vztahuje k věcem týkajícím se práv z duševního vlastnictví (§ 78b a násl. o. s. ř.). Z usnesení Městského soudu v Praze je zřejmé, že svým rozhodnutím požadoval po žalobci předložení akcií především proto, aby vyloučil další nakládání s nimi.

Jak z výše uvedeného výkladu vyplývá, vydání věci třetí osobou oprávněnému je závislé na povaze právního vztahu mezi povinným a třetí osobou. V souzené věci to však byla osoba odlišná od povinné,

kdo předložil soudu akcie, o jejichž odebrání se jedná. Proto jen tato osoba může být třetí osobou ve smyslu § 346 o. s. ř., vůči níž lze postupovat přiměřeně podle § 312 a násl. o. s. ř. Vedení exekuce proti městskému soudu, který má akcie u sebe na základě autoritativního rozhodnutí, je tak nepřijatelné. Jestliže exekutor vydal exekuční příkaz, kterým rozhodl o provedení exekuce přikázáním pohledávky ve smyslu § 312 a násl. o. s. ř., spočívající v nároku oprávněného na vydání akcií, které má povinná „u dlužníka Městského soudu v Praze“, je v tomto rozsahu dán důvod k zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

Protože napadené usnesení odvolacího soudu je ve výroku o věci samé správné, Nejvyšší soud dovolání oprávněného podle § 243b odst. 2 věty první o. s. ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)